

Auca de Raimon Casellas (1855-1910)

Crític d'art i novel·lista, innovador modernista

1. Després de bregar una estona
obrí els ulls a Barcelona
2. El seu pare era torner;
fet i fet no el conegué.
3. Quan tot just era un nadó,
va morir el pobre senyor.
4. Sa mare Llúcia Dou,
per superar l'enrenou
5. tornà a la tintoreria,
la casa d'on procedia.
6. I a Montmany, al mas Ullar,
on el nen va desmamar.
7. Aquí conegué el rector,
un bon jan, mossèn Lladó,
8. que va portar, al Seminari,
en Raimon quan volgué entrar-hi.
9. Hi aprengué literatura
i hi adquirí certa cultura.
10. Fins que emprengué un nou envit
quan sa mare morí al llit.
11. Amb disset anys , qui ho diria!,
seguí la tintoreria,
12. on a més de treballar
versejava en castellà.
13. Feia tertúlia sovint
i ho passava bé escrivint.
14. La petjada d'en Bartrina,
en el seu vers s'endevina.
15. I en art és un tal Sala,
galerista, qui l'embala.
16. Als vint-i-nou anys es casa
i emprèn una nova fase.
17. Amb Rafaela Escobar
comparteix el pa i la llar.
18. L'any 87 se'l veu
molt sovint per l'Ateneu.
19. En breu hi dissertarà
sobre el gòtic català.
20. I així, l'any 91
ja treballa com ningú
21. amb els homes de «L'Avenç»,
amb qui fa un treball intens.
22. En Caselles, poc a poc,
com a crític es fa un lloc.
23. Perquè està al peu del canó
i és un home innovador
24. L'any següent, a mig estiu,
també a «La Vanguardia» escriu.
25. Tocat pel Decadentisme
es fa seu el Simbolisme.
26. A Sitges, com tants artistes,
va a les Festes Modernistes.
27. Amb uns quants més, quatre o cinc,
interpreten Maeterlinck.
28. «La intrusa», que infon terror
al ulls de l'espectador.
29. L'any següent a tots hi encanta
amb «La damisel·la santa» .
30. Una obra que és una fita
perquè és preraphaelita.
31. «Deu-nos aigua, Majestat»,
és un conte ben travat
32. que els Jocs Florals li premia
per la seva gosadia.
33. L'any 99 s'asseu
com a crític a la «La Veu».
34. Així fent pinya amb en Prat
fa més catalanitat.
35. Pel Museu de Catalunya
amb en Pijoan fa punya.
36. Per protegir el patrimoni
en Caselles és idoni.
37. L'any 1901 s'envela
i treu una gran novel·la.
38. La primera de la llista
que pot dir-se modernista
39. en què un mossèn incomprens,
com l'artista, no té pes
40. i pot més l'entorn, la massa,
que fa cas d'una bagassa.
41. Pocs anys després sense embuts
publica «Les multituds»
42. Cosmovisió modernista,
regeneracionista.
43. On la massificació
causa estralls i tibantor.
44. I encara el 1909,
un any abans de dir prou,
45. «Llibre d'històries» edita,
una obra molt ben escrita.
46. L'any 1910 Caselles
volent cloure les parpelles
47. ell darrer viatge emprèn:
decebut es tira al tren.
48. S'havia desesperat.
Tots van dir «malaguanyat!».

Joan Vilamala, 2018